

**UCHWAŁA NR XXXI/268/2020
RADY GMINY GRUDZIĄDZ**

z dnia 31 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277), art. 10 ust. 1, 2, 2a, 2b, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i poz. 1378) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grudziądz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodnicząca Rady

Hanna Kołodziej

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK

Rozdział 1. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest programem uchwalanym corocznie przez Radę Gminy i stanowi uszczegółowienie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grudziądz na lata 2014-2022 w części dotyczącej zmniejszania rozmiaru aktualnie istniejących problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zapobiegania powstawaniu nowych problemów społecznych, wynikających z używania środków uzależniających, zwłaszcza przez dzieci i młodzież.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) zobowiązuje organy samorządu terytorialnego do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania ww. napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Współdziałanie w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi powinno się odbywać również wspólnie z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii natomiast zobowiązuje samorząd gminny do rozwiązywania problemów związanych z narkomanią oraz prowadzenia stosownej profilaktyki.

Spójny Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pozwala na odpowiednie kształtowanie polityki społecznej dotyczącej wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii. Zaplanowane działania są działaniami długofalowymi natomiast ich finansowanie jest uchwalane corocznie. Akceptacja kolejnego Programu warunkuje w dużym stopniu skuteczność podejmowanych wcześniej działań.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest we współpracy wielu partnerów, stosownie do rodzaju działań i środowiska, do którego są kierowane.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana została zarządzeniem nr 100/2020 Wójta Gminy Grudziądz z dnia 29 września 2020 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu. Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 15% minimalnego wynagrodzenia brutto za pracę.

Pozostałe akty prawne dotyczące działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii to:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grudziądz na lata 2014 – 2022.

Rozdział 2.

Diagnoza problemów uzależnień

Z badań epidemiologicznych wynika, że uzależnionych od alkoholu w Polsce jest ok. 650 – 800 tys. osób, z czego ok. 80% stanowią mężczyźni, zaś ilość osób pijących szkodliwie szacuje się na ok. 2,5 - 3 mln osób (źródło PARPA). Według badań GUS w naszym kraju osób pijących alkohol do 4 dni w tygodniu jest ok. 4,7 mln (12% populacji), ponad 820 tys. Polaków (2% populacji) pije alkohol przez 5 dni w tygodniu lub częściej.

Każdego roku w placówkach leczenia odwykowego zarejestrowanych jest ponad 250 tys. osób z rozpoznaniem zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu, w tym 66% osób z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu. Badania pokazują, że ok. 20% wszystkich zgłoszeń pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej ma związek z alkoholem.

Każdego roku w Polsce rodzi się ok. 9 000 dzieci z pełnoobjawowym płodowym zespołem alkoholowym (ang. FAS, dane Rzecznika Praw Dziecka). Do sięgania po alkohol podczas ciąży przyznaje się ok. 30 % kobiet. W rodzinach z problemem alkoholowym wychowuje się ok. 1,5-2 mln dzieci, z czego ok. 500 tys. znajduje się w sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu i wymaga natychmiastowej interwencji. Jak wykazały badania prowadzone przez PARPA, w grupie wiekowej 6-9 lat co najmniej 4 dzieci na 1000 ma pełnoobjawowy FAS oraz 20 na 1000 Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD).

Jednym ze zjawisk ściśle skorelowanym z alkoholem jest przemoc w rodzinie. Z badań zrealizowanych na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na próbie osób doświadczających przemocy w rodzinie, wynika, że aż 76% z nich wskazywało na problem nadużywania alkoholu przez sprawców przemocy. Badania pokazują, że co trzeci Polak (36%) przyznaje, że przynajmniej raz doświadczył którejkolwiek z form przemocy, a niemal w co piątej rodzinie dochodzi do konfliktów z powodu nadużywania alkoholu. W 2019 roku policjanci podjęli ponad 74 tys. interwencji, które kończyły się wypełnieniem formularza „A” procedury „Niebieskiej Karty”. Prawie 57% osób stosujących przemoc w rodzinie było pod wpływem alkoholu. Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy informuje, że w 2019 r. blisko 63% sprawców przemocy na terenie jej podległym było pod wpływem alkoholu.

Raporty policyjne za 2019 r. informują, że wśród podejrzanych o przestępstwa drogowe pod wpływem alkoholu zatrzymanych zostało ponad 111 tys. osób, co stanowi wzrost o 6 tysięcy względem roku poprzedniego, a pod wpływem narkotyków 2 320 osób (źródło statystyki Komendy Głównej Policji).

Wszystkie te napawające niepokojem zjawiska potwierdzają potrzebę monitorowania i podejmowania działań profilaktycznych.

W Gminie Grudziądz zamieszkiwanej przez 12 685 mieszkańców (stan na 31.12.2019 r.), w tym 6 401 kobiet i 6 284 mężczyzn szacuje się, że ok. 2 % mieszkańców może być uzależnionych od alkoholu, tj. w granicach 250 osób, są to dane szacunkowe.

Dane Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu:

rok	Liczba osób z Gminy Grudziądz doprowadzonych do wytrzeźwienia w policyjnych pomieszczeniach	Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców na terenie Gminy Grudziądz	Nieletni sprawcy czynów karalnych	Liczba interwencji w rejonach sklepów	Liczba wykrytych przestępstw przeciw przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (ogółem)
2019	14	18	1	2	0
2020	8	12	1	3	1

Dane za rok 2020 zostały podane jako stan na dzień 31 października 2020 r. Względem lat poprzednich (2017 i 2018 r.) w 2019 r. i 2020 r. spadła liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia, odpowiednio w latach: 2018 – 23, 2017 – 48. W statystykach na stałym poziomie utrzymuje się liczba wykrytych przestępstw przeciw przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (0-2).

Dane Prokuratury Rejonowej w Grudziądzu:

rok	Liczba spraw prowadzonych z powodu popełnienia przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (ogółem)	Liczba spraw prowadzonych z powodu popełnienia przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)	Liczba spraw prowadzonych w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (ogółem)	Liczba spraw prowadzonych w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)
2019	91	3	2	0
2020	112	4	1	0

Prokuratura Rejonowa w Grudziądzu informuje, że w 2019 roku liczba spraw prowadzonych z powodu popełnienia przestępstw określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii wyniosła 91. W 2020 r. liczba tego typu spraw nieznacznie wzrosła. Liczba spraw z powodu popełnienia przestępstwa określonego w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii przez dorosłych mieszkańców Gminy Grudziądz wyniosła w roku 2018 – 6, w roku 2019 – 3, a w 2020 r. - 4 (dane za rok 2020 jako stan na dzień 31 października 2020 r.).

Dane Sądu Rejonowego w Grudziądzu:

rok	Liczba spraw prowadzonych o przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (ogółem)		Liczba spraw prowadzonych o przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)		Liczba spraw dotyczących obowiązku leczenia odwykowego (ogółem)	Liczba spraw dotyczących obowiązku leczenia odwykowego (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)
	II Wydział Karny	III Wydział Rodzinny i Nieletnich	II Wydział Karny	III Wydział Rodzinny i Nieletnich		
2019	30	2	1	0	165	7
2020	24	0	0	0	71	2

Dane z Sądu Rejonowego w Grudziądzu zostały udostępnione przez Wydział II Karny oraz przez Wydział III Rodzinny i Nieletnich. W 2019 r. pomimo wzrostu liczby spraw dotyczących obowiązku leczenia odwykowego (w 2018 r. – 109 spraw) liczba spraw dotyczących mieszkańców Gminy Grudziądz sukcesywnie spada (z 8 w 2018 r. do 2 w 2020 r.).

Dane Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Uzależnień w Grudziądzu:

rok	Liczba osób leczących się w Poradni z powodu uzależnienia od alkoholu (ogółem)	Liczba osób leczących się w Poradni z powodu uzależnienia od alkoholu (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczących się w Poradni z powodu uzależnienia od narkotyków (ogółem)	Liczba osób leczących się w Poradni z powodu uzależnienia od narkotyków (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)
2019	629	42	86	4
2020	489	24	67	2

Z terenu Gminy Grudziądz z powodu uzależnienia od alkoholu w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Uzależnień przy ul. Sikorskiego w 2018 r. leczyły się 62 osoby, w 2019 r. 42 osoby, natomiast do października 2020 r. 24 osoby. Z powodu uzależnienia od narkotyków w 2017 i 2018 r. leczyło się 6 osób, w 2019 r. 4 osoby, a w 2020 r. 2 osoby. W przypadku osób uzależnionych od narkotyków najczęściej używane substancje to marihuana, amfetamina i dopalacze.

Dane Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu:

rok	Liczba osób leczonych w szpitalu z powodu uzależnienia od alkoholu (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczonych w Poradni leczenia uzależnień z powodu uzależnienia od alkoholu (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczonych w szpitalu z powodu uzależnienia od narkotyków (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczonych w Poradni leczenia uzależnień z powodu uzależnienia od narkotyków (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)
2019	63	33	22	8
2020	80	17	19	7

Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu wskazał, że w roku 2019 z powodu uzależnienia od alkoholu leczonych w szpitalu i Poradni leczenia uzależnień było łącznie 96 mieszkańców gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz, a w 2020 r. już 97. Natomiast z powodu uzależnienia od narkotyków łącznie w roku 2019 – 30 mieszkańców, a w roku 2020 r. – 26. Szpital przekazał łączne dane dla mieszkańców gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz.

Dane Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia - Całodobowy Młodzieżowy Oddział Leczenia Uzależnień w Toruniu:

rok	Ilość osób leczonych w ośrodku (ogółem)	Ilość osób leczonych w ośrodku (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)	Najczęściej używane substancje przez pacjentów
2019	128	3	Dopalacze, marihuana i amfetamina
2020	80	1	Dopalacze, marihuana i amfetamina

Zarówno w roku 2018 i 2019 w Ośrodku leczyły się osoby z terenu Gminy Grudziądz. W 2019 r. i 2020 r. zanotowano spadek pacjentów z terenu Gminy Grudziądz z 8 w 2018 r. do 1 w roku 2020. Dane za 2020 r. stan na 10.11.2020 r.

Dane Ośrodka Terapii Odwykowej Uzależnień w Toruniu:

rok	Ilość osób leczonych w ośrodku (ogółem)	Ilość osób leczonych w ośrodku (dotyczy mieszkańców Grudziądza i powiatu grudziądzkiego)	Najczęściej używane substancje przez pacjentów
2019	79	2	Uzależnienie mieszane z kodem rozpoznania F 19.2
2020	84	0	Uzależnienie mieszane z kodem rozpoznania F 19.2

W Ośrodku Terapii Odwykowej Uzależnień w Toruniu leczone są osoby, które kwalifikuje się ICD-10 jako posiadające „zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wyżej wymienionych (F10-F18 – alkohol, opiaty, kanabinole, leki i substancje o działaniu uspakajającym i nasennym, kokaina, inne (niż kokaina) substancje pobudzające, substancje halucynogenne, lotne rozpuszczalniki, tytoń) i innych środków psychoaktywnych (zespół uzależnienia)”. W 2019 r. osoby przebywające w ośrodku z terenu miasta i powiatu grudziądzkiego zażywały naprzemiennie marihuanę, amfetaminę, dopalacze, kryształ i alkohol. Liczba osób w powyższym ośrodku z roku na rok sukcesywnie wzrasta.

Dane Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. Dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu:

Rok / Oddział	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od alkoholu (ogółem)	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od alkoholu (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od środków psychoaktywnych (ogółem)	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od środków psychoaktywnych (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)

2019	491	236	274	81
Oddział Psychiatrii Dzieci i Młodzieży	2	0	31	0
Oddział Psychiatryczny I	272	144	129	45
Oddział Psychiatryczny II	217	92	114	36
I-X 2020	238	97	140	58
Oddział Psychiatrii Dzieci i Młodzieży	0	0	8	1
Oddział Psychiatryczny I	137	64	77	33
Oddział Psychiatryczny II	101	33	55	24

Powyższe dane przedstawione przez Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu potwierdzają, że jest on jednym z głównych ośrodków, w którym leczą się mieszkańcy Gminy Grudziądz dotknięci uzależnieniami.

Dane dotyczące osób uzależnionych są niepełne, gdyż wobec osób uzależnionych detoksykacje prowadzone są także w Poradni Leczenia Uzależnienia od Alkoholu w Prabutach, niestety poradnia ta nie prowadzi dokładnych statystyk dla województwa kujawsko-pomorskiego. Z informacji, które zostały przekazane wiadomo, że blisko 30% pacjentów jest mieszkańcami Grudziądza i powiatu grudziądzkiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu zapytany o zakażenia wirusem HIV w związku z używaniem substancji psychoaktywnych odpowiedział, że w 2018 roku odnotowano 1 przypadek zakażenia HIV, natomiast w 2019 r. nie zarejestrowano żadnego zakażenia. Przypadek z 2018 r. dotyczył mężczyzny z terenu miasta Grudziądza. Brak jest danych, czy zakażenie wirusem HIV miało związek z używaniem narkotyków. W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną, do chwili obecnej nie udało się uzyskać danych za 2020 r.

W 2018 roku w sześciu placówkach oświatowych na terenie Gminy Grudziądz przeprowadzone zostały anonimowe badania ankietowe wśród uczniów klas IV-VIII oraz ówczesnych III gimnazjum na temat uzależnień oraz szkodliwości działania środków psychoaktywnych. Kwestionariusz ankietowy składał się z trzynastu pytań. W badaniu łącznie udział wzięło 418 uczniów.

Wyniki przeprowadzonych badań w szkołach prezentują się następująco: do palenia papierosów przyznało się 23% badanych uczniów. Wśród nich zdecydowana większość deklaruje, że paliła raz w życiu, natomiast 12% z nich paliło lub pali regularnie. Na pytanie „skąd miałeś papierosy” blisko 56% uczniów potwierdzających palenie została poczęstowana przez kolegów, niepokojący jest też wysoki, blisko 23% wskaźnik mówiący o podbieraniu bądź kradzieży papierosów osobom dorosłym. Ponad połowa badanych uczniów (57%) nie ma wiedzy na temat, czy ich najbliżsi koledzy palą papierosy.

Ponad jedna trzecia badanych uczniów (37%) przyznało się do spożywania alkoholu. Zaskakujące są wskazania, z których wynika, że blisko 44% osób, które miały styczność z alkoholem zostało poczęstowanych przez osoby dorosłe, niewiele mniej, bo 37% badanych wskazało, że zostało poczęstowanych przez kolegów. Wśród rodzajów alkoholu najczęściej wskazań uzyskało piwo (49%), wino (34%), wódka (15%). 2% ankietowanych wskazało, że miało możliwość wypicia szampana, whisky bądź rumu. Na pytanie „Czy zdarzyło ci się wypić tyle alkoholu, że czułeś(-aś) się pijany 89% badanych odpowiedziało „Nie”. Zdecydowana większość badanych (72%) uważa, że picie prowadzi do uzależnienia i niszczy życie człowieka, według 19% badanych poprawia humor, a według 9% ułatwia nawiązywanie kontaktów.

Z zebranych danych wynika także, że tylko 10% ankietowanych uczniów miało styczność z narkotykami lub dopalaczami i była namawiana do ich spróbowania lub zażywania. Uczniowie ci spotkali się ze środkami odurzającymi głównie na imprezach, bądź u kolegów. Do spróbowania dopalaczy bądź narkotyków przyznało

się tylko 6 uczniów. Zdecydowana większość badanych (92%) ma wiedzę i świadomość na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. Wiedzę na ich temat uczniowie zdobywają głównie dzięki szkole (53% wskazań), telewizji (40%), rozmowach w domu (29%), w Internecie (18%), w prasie (10%).

W sytuacji kryzysowej uczniowie pomocy będą szukać u rodziców, co deklaruje 73% badanych, a następnie u pedagoga szkolnego 32%. Najmniej wskazań otrzymała Policja (dzielnicowi) – 3% oraz psychologowie, lekarze, przyjaciele (inni) – 8%.

W 2020 r. w związku z pandemią i wprowadzeniem nauki w trybie hybrydowym/zdalnym nie udało się przeprowadzić badania w szkołach.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu w 2019 roku przeprowadziła 20 rozmów interwencyjno–motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym, wobec 5 osób skierowano wnioski do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Natomiast w 2020 r. Gminna Komisja przeprowadziła 12 rozmów z osobami z problemem alkoholowym, a 2 wnioski skierowała do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Zespół interdyscyplinarny w 2019 roku prowadził 32 procedury Niebieskiej Karty w 29 środowiskach, natomiast w roku 2020 prowadzono 15 procedur w 14 środowiskach.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grudziądzu w 2019 roku skorzystało 290 rodzin, a do końca października 2020 r. skorzystało 219 rodzin. Z powodu alkoholizmu pomoc z ośrodka otrzymały w 2019 roku 3 rodziny, a 2020 r. z tego powodu nie udzielono pomocy. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w swojej codziennej pracy udzielają wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego i prawnego osobom z problemem alkoholowym (pijących szkodliwie), kierują wnioski o leczenie odwykowe do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, motywują do udziału w terapii, prowadzą rozmowy dyscyplinujące, uczestniczą w rozprawach o przymusowe leczenie odwykowe.

Określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń systemu przeciwdziałania uzależnieniom pozwoli na opracowanie potrzeb do prawidłowego zrealizowania Programu.

Analiza SWOT na podstawie diagnozy problemów społecznych

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ·Przygotowanie merytoryczne kadr działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom; ·Przygotowanie merytoryczne kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; ·Rozwinięta baza pomocy socjalnej gminy; ·Gotowość kadr działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej do dalszego kształcenia się i doskonalenia umiejętności; ·Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału w realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom; ·Współpraca instytucji gminnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Udział wolontariuszy w realizacji działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom; ·Działania profilaktyczne w szkołach w zakresie uświadamiania problemów związanych uzależnieniami i z przemocą domową; ·Propagowanie (ciągła akcja informacyjna) form pomocy rodzinom z problemem uzależnień i przemocy domowej (lokalne gazety, radio, telewizja, Internet, dystrybucja ulotek); ·Działanie organizacji pozarządowych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy domowej; ·Niski odsetek zawiadomień prokuratury w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie; ·Niewystarczające zaangażowanie jednostek oświaty i służby zdrowia w procedurze „Niebieskiej Karty” ·Brak zaplecza umożliwiającego skuteczne egzekucje eksmisji sprawców przemocy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ·Funkcjonowanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października dnia 1982 r.; ·ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.; ·Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; 	<ul style="list-style-type: none"> ·Bezradność i bierność wielu rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych ·Negatywne wzorce zachowań społecznych funkcjonujące w przestrzeni publicznej; ·Niechęć do ujawniania występowania problemów alkoholowych i zachowań przemocowych w rodzinie; ·Poczucie bezkarności u sprawców przemocy;

<ul style="list-style-type: none"> ·Ustawowy obowiązek corocznego tworzenia i przyjmowania przez radę gminy gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; ·Ustawowy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ·Zmiany w prawie idące w kierunku lepszej ochrony ofiar przemocy; ·Zwiększenie ilości podmiotów mogących wszczynać procedurę „Niebieskiej Karty”; ·Ustawowy obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Negatywne stereotypy dotyczące ofiar przemocy domowej; ·Brak poczucia bezpieczeństwa u osób zgłaszających przypadki przemocy domowej; ·Niewystarczająca wiedza społeczna dotycząca funkcjonowania instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
--	---

Rozdział 3.

Partnerzy Programu

§ 1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu realizuje zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii współpracując z różnymi instytucjami i osobami, w tym z:

- 1) gminnymi placówkami oświatowymi;
- 2) Gminnym Ośrodkiem Kultury;
- 3) gminnymi ośrodkami zdrowia;
- 4) Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 5) parafiami;
- 6) pracownikami świetlic socjoterapeutycznych;
- 7) Komendą Miejską Policji w Grudziądzu;
- 8) Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej – poradnią terapii uzależnienia od alkoholu i innych uzależnień w Grudziądzu;
- 9) Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną w Grudziądzu;
- 10) Państwowym Powiatowym Inspektoratem Sanitarnym w Grudziądzu;
- 11) lokalnymi mediami;
- 12) stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 4.

Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Programu

§ 2. Celem strategicznym Gminnego Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących, ulepszenie sposobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Celem długofalowym jest wytworzenie wśród mieszkańców gminy nowej świadomości dotyczącej relacji alkohol – człowiek oraz promowanie zdrowego stylu życia.

§ 3. Cele operacyjne Gminnego Programu to:

- 1) ograniczenie i zmiana struktury spożywania napojów alkoholowych;
- 2) zmiana zachowań i postaw mieszkańców oraz instytucji w sytuacjach związanych z substancjami psychoaktywnymi;
- 3) wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;
- 4) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii metod rozwiązywania problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
- 5) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie);

6) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi.

Rozdział 5. **Zadania Gminnego Programu**

§ 4. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowią:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych realizowane w szczególności poprzez:
 - a) udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego, prawnego dla osób z problemem alkoholowym (pijących szkodliwie) poprzez pracę pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych;
 - b) motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego poprzez rozmowy interwencyjno–motywacyjne z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - c) specjalistyczne poradnictwo rodzinne;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej (wspieranie osób zdrowych w kontekście poprawy ich funkcjonowania społecznego: w pracy, rodzinie, relacjach z innymi ludźmi, poprzez udzielanie wsparcia emocjonalnego, uczenie nowych sposobów radzenia sobie, towarzyszenie w wymagających tego sytuacjach) i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
 - a) udzielanie wsparcia psychologicznego i socjoterapeutycznego dzieciom z rodzin, gdzie występują problemy alkoholowe poprzez działalność świetlicy socjoterapeutycznej,
 - b) udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu przez bliską osobę poprzez finansowanie porozumienia „Kujawsko – Pomorska Niebieska Linia”,
 - c) działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i efektywną realizację procedury „Niebieskiej Karty”,
 - d) szkolenia w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym,
 - e) finansowanie pracy terapeutycznej z rodziną,
 - f) finansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym czy problemem przemocy,
 - g) finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy,
 - h) finansowanie dożywania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych,
 - i) organizowanie narad i konferencji w zakresie pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym,
 - j) organizowanie, finansowanie szkoleń, konferencji i warsztatów dotyczących obowiązujących procedur (w tym „Niebieskiej Karty”), współpracy służb w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych,
 - k) rozpowszechnianie materiałów informacyjno–edukacyjnych na temat psychologicznych i prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - l) prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno–edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:
 - a) prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
 - b) realizację programów profilaktycznych dla rodziców,
 - c) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych,
 - d) prowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych, używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież,

- e) edukację publiczną w zakresie problematyki alkoholowej poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnych, konkursów, festynów,
 - f) profilaktykę środowiskową;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w rodzinie w szczególności:
- a) udzielanie wsparcia społeczności abstynenckiej,
 - b) wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu,
 - c) wspieranie różnorodnych form samopomocy oraz prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Rozdział 6. Monitoring i ewaluacja

§ 5. Koordynację Programu powierza się Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Grudziądzu.

§ 6. Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- 1) wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i przeciwdziałaniem narkomanii dla mieszkańców Gminy Grudziądz;
- 2) analizy danych na temat problemu alkoholowego i narkotykowego w Gminie;
- 3) analizy ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

§ 7. Sprawozdanie z realizacji Programu Wójt Gminy Grudziądz przedstawi Radzie Gminy Grudziądz.

Rozdział 7. Preliminarz wydatków

LP.	ZADANIE	85153 zwalczanie narkomanii	85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi	RAZEM dział 851 ochrona zdrowia
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych	8.000,00	28.000,00	36.000,00
2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	4.500,00	25.500,00	30.000,00
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	15.000,00	106.000,00	121.000,00
4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w rodzinie	7.500,00	3.500,00	11.000,00
5	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-----	50.000,00	50.000,00
	razem	35.000,00	213.000,00	248.000,00

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 jest kontynuacją działań rozpoczętych w minionych latach. Program został opracowany z uwzględnieniem realizacji zadań obligatoryjnych oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Grudziądz.